

SXEDIO.50F

30/13 10.1918: ΕΝΩ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ Ο ΠΡΩΤΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΥΠΡΙΟΙ ΟΡΓΑΝΩΝΟΥΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΕΣ ΔΟΞΟΛΟΓΙΕΣ. ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ ΝΑ ΑΠΟΣΤΕΙΛΟΥΝ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ ΓΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΕΡΑΝΟΥΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Οι Κύπριοι πανηγύρισαν με την καρδιά τους το τέλος του πολέμου που επιτεύχθηκε στις **11** το πρωί της **11ης Νοεμβρίου 1918** (την εντεκάτην ώραν, της εντεκάτης ημέρας, του εντεκάτου μήνα του χρόνου, όπως ήταν η συμφωνία για εκεχειρία σε όλα τα μέτωπα).

Οι Κύπριοι όμως θεώρησαν τη νίκη των συμμάχων ως ευκαιρία για να προωθήσουν τον ενωτικό τους αγώνα και πάλι κι έτσι, ενώ στη Λευκωσία σηματοστολίζονταν οι δρόμοι και αναπέμπονταν δεήσεις στις εκκλησίες, οι βουλευτές συνήλθαν και αποφάσισαν να στείλουν πρεσβεία στο Λονδίνο για προώθηση του αιτήματός τους για ένωση με την Ελλάδα.

Οι πανηγυρισμοί για τη νίκη έγιναν ιδιαίτερα εντυπωσιακοί στη Λευκωσία πρώτα από το λαό και ύστερα με τη συμμετοχή και της τοπικής Κυβέρνησης.

Όμως στις **30/13** Οκτωβρίου, πριν υπογραφεί ακόμα επίσημα η ανακωχή, οι βουλευτές έδιναν στη δημοσιότητα την πιο κάτω έκκληση τους προς το λαό:

"Προς τον Κυπριακόν λαόν,

Η γενναία και ηρωική συμμετοχή της μητρός Ελλάδος παρά το πλευρόν των ευγενών συμμάχων εν τω μεγάλω υπέρ του δικαίου των εθνών αγώνι και αι ένδοξοι νίκαι τας οποίας κατήγαγον τα ελληνικά στρατεύματα, συνεχίσαντα τας ευκλεείς παραδόσεις υπερσχιλίων ετών, επλήρωσαν την Κυπριακήν υπερηφάνου χαράς.

Η ελληνική αντιπροσωπεία αντιλαμβανομένη πλήρως την αγωνίαν του Λαού αμανένοντος και τη πλήρωσιν των προαινίων αυτού πόθων, ως συμπλήρωμα του μεγάλου απελευθερωτικού πολέμου, επιθυμεί να καθησυχάση τηνν λαϊκήν ταύτην αγωνίαν και να

παρακαλέση τον λαόν όπως αποβλέπη μετ' απολύτου πεποιθήσεως και εμπιστοσύνης προς τας μητρικάς φροντίδας της Ελλάδος μας και προς τον επικείμενον θρίαμβον του δικαίου των εθνών.

Η ελληνική αντιπροσπεία επιθυμεί επίσης να διαβεβαιώση τον λαόν ότι συναισθανομένη πλήρως τας υποχρεώσεις αυτής λαμβάνει πάσαν πρόνοιαν την οποίαν υποδεικνύουσιν αι περιστάσεις και την οποίαν επιβάλλει εις αυτόν η μία και μόνη και αναλλοίωτος θέλησις του Λαού, όπως ενωθή μετά της Ελλάδος.

Ελπίζει επίσης ότι ο Λαός, αποδεικνύων άπαξ έτι την εθνικήν αλληλεγγύην, γνώρισμα χαρακτηριστικόν της ελληνικής φυλής, θέλει να συντρέξει τον αγώνα και θα συνεισφέρει υπέρ του ελληνικού Ερυθρού Σταυρού και των χηρών και ορφανών εκείνων, οι οποίοι έγραψαν και γράφουσι διά του τιμιωτάτου των αίματος εις τα ελληνικά πεδία της Μεκεδονίας και της Μικράς Ασίας την δόξαν και το μεγαλείον της Ελλάδος.

Η ελληνική αντιπροσωπεία πεποιθυία επί την φρόνησιν και τον πατριωτισμόν του λαού, απεκδέχεται την ενθουσιώδη τούτου συνεργασίαν υπό την έμπνευσιν των κοινών και αιωνίων ιδανικών".

Εν Λευκωσία τη **30/13** Οκτωβρίου **1918**.

Οι Έλληνες βουλευταί Κύπρου.

Η έκκληση των βουλευτών δημοσιεύθηκε στις εφημερίδες ταυτόχρονα με τις πληροφορίες για τους πανηγυρισμούς για τη νίκη των συμμάχων:

"Αι πολεμικάί ειδήσεις της παρελθούσης εβδομάδος γνωσθείσαι ανά την νήσον, προυκάλεσαν μέγαν τον εθουσιασμόν των κατοίκων τόσοσ επί την νίκην των συμμαχικών σιτευμάτων, όσον και επί το ότι τα ραγδαία γεγονότα της σήμεραν θα ακολουθήση οριστικώς πλέον και λίαν προσεχώς το τέρμα του πολέμου.

Την κατασυντριβήν της Βουλγαρίας ηκολούθησεν η κατάληψις της Συρίας υπό των συμμαχικών στρατευμάτων και μετά την παράδοσιν των

Βουλγάρων. Η Τουρκία απομονωθείσα ευρέθη εις δυσκολωτάτην θέσιν και ηπειλίησε τους συμμάχους της ότι θα ζητήσει και αυτή χωριστήν ειρήνην.

Η σύμπραξις δε των ελληνικών στρατευμάτων μετά των συμμαχικών τοιούτων εν Μακεδονία και η έναρξις υπ' αυτών ππλεμικών επιχειρήσεων κατά της Τουρκίας ήγαγον τον Βαλήν Σμύρνης εις την ανάγκην να στείλη αντιπροσώπους εις Αθήνας, όπως έλθη εις επαφήν μετά των Συμμάχων.

Η σημειωθείσα επίσης νέα σοβαρά νίκη των συμμάχων εις το δυτικόν μέτωπον, ηνάγκασε την Γερμανίαν να ζητήσει μετά της Αυστρίας ανακωχήν και συζήτησιν προς αποκατάστασιν γενικής και μακράς ειρήνης.

Ηκολούθησεν η υποβολή όρων προς ανακωχήν υπό του προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής κ. Ουίλσονος και ήρξαντο τα σχόλια και ευρεία συζήτησις διά την σύναψιν ειρήνης εις βαθμόν τοιούτον ώστε να θεωρήται ως οριστικώς τερματισθείς ο μέγας πόλεμος, ο επί τετραετίαν και πλέον συνταράξας την οικουμένην ολόκληρον.

Πάντα τα ανωτέρω γεγονότα παρηκολούθησε ζωηρώς και εναγωνίως την εξέλιξιν των άπας ο ελληνικός πληθυσμός της νήσου, διαβλέπων ήδη εγγίζουσιν την στιγμήν, καθ' ην θέλουσιν εκπληρωθή και οι ειδικοί του πόθοι, ήτοι η ένωσις της Κύπρου μετά της Μητρος Ελλάδος.

Εις το ζήτημα δε τούτο συγκεντρούται ήδη άπασα η προσοχή των Κυπρίων.

Οι Έλληνες βουλευταί της νήσου ανήλθον επειγόντως εις την πρωτεύουσαν προς διάσκεψιν και λήψιν αποφάσεων αναλόγως προς τας σημερινάς περιστάσεις διά την επιδίωξιν της λύσεως του Κυπριακού ζητήματος.

Εν δε εκ των μέτρων άτινα αποφάσισαν να μετέλθωσιν οι βουλευταί είναι, εν τη δημοσιευομένη εκκλήσει των και η διενέγεια εθνικών εράνων.

Επίσης διακόψας την ανά την Καρπασίαν ποιμαντορικήν περιοδείαν του, ανήλθεν εις την πρωτεύουσαν ο Μ. Αρχιεπίσκοπος και συνεκάλεσεν εν

Αρχιεπισκοπή συνέλευσιν, ήτις ως πρώτην απόφασιν αυτής έσχε την διενέργειαν εν τη πόλει Λευκωσία εράνων υπέρ του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, εκλέξασα επί τούτων επιτροπήαν αποτελεσθείσαν εκ του Μ. Αρχιεπισκόπου ως Προέδρου, εκ του Παν. Ηγουμενού Κύκκου ως Ταμίου και εκ του δημάρχου, των δημοτικών συμβούλων, των εφόρων των εκπαιδευτηρίων, των τριών εκ Λευκωσίας Ελλήνων Βουλευτών και του διευθυντού της τραπέζης Κύπρου.

Την παρελθούσαν Δευτέραν εγνώσθη διά τηλεγραφημάτων του Ρέουτερ ότι η Γερμανική Κυβέρνησις απεδέχθη τους όρους τους διαγραφέντας υπό του Προέδρου Ουίλσωνος προς βάσιν διαρκούς ειρήνης

Αμέσως τότε ήρξαντο να κρούωσι χαρμωσύνας οι κώδωνες απάντων των ναών και σημαιοστολίζονται αι λέσχαι, τα καταστήματα και πλείσται οικίαι δι' ελληνικών σημαίων.

Εις τας λέσχας και τινα καταστήματα ανηρτήθησαν και γαλλικά, αγγλικά και αμερικανικά σημαία.

Τα μαθήματα εν τοις Ελληνικοίς εκπαιδευτηρίοις διεκόπησαν, αφού οι διδάσκαλοι εξήγησαν και ανέπτυξαν εις τους μαθητάς την σημασίαν του σπουδιστάτου γεγονότος.

Η χαρά του ελληνικού πληθυσμού ήτο γενική και μεγάλη. Διότι η κατάπαυσις του πολέμου εύρε την Ελλάδα παρά το πλευρόν των νικητών και μετασχούσαν αποτελεσματικώς και συντελέσασαν κατά το μέγιστον μέρος εις την μεταστροφήν της καταστάσεως εις το Βαλκανικόν Μέτωπον και καταλαμβάνουσας επί της Θράκης και της Μικράς Ασίας μέρη της εθνικής κληρονομίας.

Διό και το όνομα του Βενιζέλου, όστις ωδήγησε την Ελλάδα εις την οδόν του καθήκοντος ανεφέρετο εις τα στόματα πάντων.

Εστεφανούντο εν συγκινήσει και ανηριώντο παντού εικόνες αυτού μεγάλη εικών του Βενιζέλου πλασιουμένου δι'ελληνικής σημαίας ανηρτήθη άνωθεν της εισόδου της "εμπορικής Λεσχης", πλήθη δε κόσμου

διερχόμενα εκείθεν απεκαλύπτοντο εις εκδήλωσιν εκτιμήσεως και ευγνωμοσύνης προς τον αρχηγόν του Έθνους.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΟΜΙΛΙΑΙ: Εις την Λέσχην "Αθήναιον" ωμίλησεν εξάρας το σημαντικόν γεγονός ενώπιον πολλού πλήθους ο βουλευτής κ. Θ. Θεοδότου ζητωκραυγάσας υπέρ του Βενιζέλου και των συμμάχων.

Επίσης ωμίλησεν εν τη Εμπορική Λέσχη κατά παράκλησιν μεγάλου πλήθους ο κ. Α. Αρτέμης αναπληρωτής του Έλληνοσ Προξένου, εκδηλώσας την χαράν του και του λαού, δια τα ευχάριστα γεγονότα και προσθέσας ότι ως εκ της ιδιότητος αυτού αδυνατεί να επεκταθή.

Βραδύτερον κατά την 9ην εσπερινήν ώραν ο δικηγόρος κ. Αντ. Μ. Τριανταφυλλίδης ωμίλησεν ενώπιον πυκνοτάτου ακροατηρίου λίαν ευφραδώς και εν πατριωτική εξάρσει

Ανεμνήσθη ο ρήτωρ εν αρχή του Αθηναίου εκείνου οπλίτου, όστις έφθασεν ασθμαίνων εις τας Αθήνας διά να αναφωνήση "Νενικήκαμεν" όταν οι βάρβαροι κατετροπώθησαν εις τον Μαραθώνα και του οποίου τα οστά θα τρίζωσιν αυτάς τας ημέρας εντός του τάφου των, η δε ιερά σκιά του θα πτερυγίζη υπέρ τας πανηγυριζούσας ομηγύρεις των δύο ημισφαιρίων διά να ανακράξη και πάλιν "Νενικήκαμεν".

Οι βάρβαροι κατετροπώθησαν διά μίαν ακόμη φοράν.

Εξήγησε την λύσιν του μεγάλου αγώνος ως πάλην του πολιτισμού και της ελευθερίας εναντίον κτηνώδους βαρβαρότητος μετημφισμένης διά ψευδούς προσωπείου, πολιτισμού και κατέδειξε πως η θέσις της Ελλάδος και διά πολιτικούς αλλά και ηθικούς λόγους ήτο εξαρχής επιβεβλημένη παρά το πλευρόν των ελευθέρων λαών. Ο θεός της Ελλάδος απέστειλε κατά τας κρισίμους αυτάς ημέρας ένα πολιτικόν προφήτην, όστις διησθανθη ευθύς αμέσως όχι μόνον τας εθνικάς και πολιτικάς, αλλά και τας φιλοσοφικάς απόψεις της τιτανομαχίας.

Εν βραχυλογία περιεκτική εξιστόρησε τους αγώνας και τας προσπαθείας του Μεγάλου Εθνάρχου,

όπως τάξη την Ελλάδα εμπόλεμον Σύμμαχον της Συνεννοήσεως παρά τας μηχανορραφίας μιας γερμανοδούλου κλίκας και ανέπτυξεν εν σαφηνεία τας γνωστάς φάσεις του ελληνικού ζητήματος των τελευταίων ετών.

Ιδιαιτέρως εσχολίασε την κυπριακήν συμφοράν της απορρίψεως της προσφοράς της Κύπρου διά την οποίαν βαθύν ησθάνθη πόνον ο Κυπριακός λαός κατόπιν επροχώρησεν εις την Επανάστασιν της Θεσσαλονίκης και διά ζωηρών χρωμάτων παρέστησε το Αίσχος του Αναθέματος το οποίον εστήθη εναντίον του Εθνάρχου, διά να αποτελέση βραδύτερον τον στυλοβάτην εφ' ου θα υψωθή μίαν ημέραν το λευκόν ομοίωμα του Αρχηγού της Φυλής.

Πραγματευθείς τας διαφόρους φάσεις της επαναστάσεως κατέληξεν εις την θριαμβευτικήν επάνοδον του Βενιζέλου εις Αθήνας μετά την κατάλυσιν του φαυλοκρατικού καθεστώτος τον ηράκλειον άθλον της συντριβής της Λερναίας Υδρας της αντιδράσεως της εξυγιάνσεως του δηλητηριασθέντος υπό της προπαγάνδας στρατού και τέλος τας νικηφόρους μάχας και τους θριάμβους των ελληνικών λογγών κατά τας τελευταίας ημέρας.

Καταλήγων ο ομιλητής συνέστησεν αξιοπρεπή εκδήλωσιν της χαράς άνευ προσβολής των αισθημάτων των αντιφρονούντων, εφ' όσον μάλιστα ημάς τους εν Κύπρω διήρυσεν απλώς το ενδιαφέρον περί των τυχών της Πατρίδος, υπήρξαν δε πάντες καλής πίστεως και εάν επλανήθησαν είναι αξία σεβασμού η πλάνη η έχουσα ελατήρια ευγενή.

ΤΕΛΕΣΙΣ ΔΟΞΟΛΟΓΙΑΣ: Ο σημαιοστολισμός της πόλεως ετηρήθη και την επομένην, την Τρίτην, καθ' ην ήργησαν τα σχολεία και καθ' ην εψάλη καταναυκτική δοξολογία κατά την 11ην π.μ. ώραν προΐσταμένου του Μ. Αρχιεπισκόπου Κύπρου εν τω ναώ Φανερωμένης καταμέστω κόσμου.

Μετά την δοξολογίαν ο Μ. Αρχιεπίσκοπος απηύθυνε προς τον Υψιστον επικαιροτάτην δέησιν μεθ' ο, ο βουλευτής κ. Θ. Θεοδότου κατέδειξε δι' ολίγων αλλ' ευγλώττων λόγων την σημασίαν της νίκης της

Συνεννοήσεως, παρά το πλευρόν της οποίας είχεν εξ αρχής την θεσιν της η Ελλάς.

Εάν, ως είπεν ο κ. Βουλευτής, υπήρξε κάποια αμφιταλάντευσις εις την στάσιν της Ελλάδος, τούτο ίσως ωφείλετο εις το ότι δεν ήτο δυνατόν ευθύς εξ αρχής να εννοήσωσιν τι έδει γενέσθαι.

Αλλ' ευρέθη ο ανήρ, με την σιδηράν θέλησιν, όστις ήρπασε με την στιβαράν του χείρα το πηδάλιον και ωδήγησε το εθνικόν σκάφος εις τον αληθινόν δρόμον. Εξήρε κατόπιν ο κ. βουλευτής την σημασίαν της ελληνικής συμβολής εις τον αγώνα και κατέληξεν εκφράσας την πεποίθησιν ότι μεταξύ των άλλων ανταλλαγμάτων του πολέμου διά την Ελλάδα θα είναι και η απελευθέρωσις της Κύπρου.

Ηκολούθησαν ζηworότατοι ζητωκραυγαί υπέρ των αρχηγών των συμμάχων, των στυλοβατών της ελευθερίας Ουίλσονος, Λόϊδ Τζιορτζ, Κλεμανσώ και Βενιζελου, υπέρ της ενώσεως των πανελλήνων και της Κύπρου.

Κατά την ώραν της δοξολογίας είχε τοποθετηθή εις το μέσον του ναού η εικών του Βενιζελου ήτις ωδηγήθη κατόπιν εν τιμητική παρελάσει εις την " Εμπορικήν Λέσχην και ανηρτήθη άνωθεν της εισόδου αυτής.

ΑΠΟΣΤΑΛΕΝΤΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ: Είτα ο Μ. Αρχιεπίσκοπος και οι Έλληνες βουλευταί συνέταξαν και απέστειλαν προς μεν τον πρόεδρον της Αμερικανικής συμπολιτείας και προς τους Πρωθυπουργούς Αγγλίας, Γαλλίας και Ιταλίας το ακόλουθον τηλεγράφημα:

" Ο ελληνικός λαός της Κύπρου παρακολουθήσας μετ' αδιαπώτου ενδιαφέροντος τον μέγαν αγώνα, τον οποίον διεξηγάγετε μετά των κραταιών υμών Συμμάχων υπέρ της ελευθερίας των λαών και αναπέμψας σήμερα εν πανδήμω δοξολογίαν ευχαριστίας τω Υψίστω διά τον θρίαμβον των συμμαχικών όπλων, υποβάλλει ευσεβάστως Υμετέρα Εξοχότητι, μετά των εγκαρδίων συγχαρητηρίων, την δικαίαν αυτού αξίωσιν περί πραγματοπτώσεως των προαιωνίων αυτού πόθων, διά της ενώσεως της Κύπρου μετά της μητρός Ελλάδος."

Ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου,
Ελληνες βουλευταί.

(Μεταγλώττιση)

" Ο ελληνικός λαός της Κύπρου αφού παρακολούθησε με αδιάπτωτο ενδιαφέρον το μέγα αγώνα, τον οποίο διεξηγάγετε με τους κραταιούς σας Συμμάχους υπέρ της ελευθερίας των λαών και αφού ανέπεμψε σήμερα σε πάνδημη δοξολογία ευχαριστίας στον Ύψιστο για το θρίαμβο των συμμαχικών όπλων, υποβάλλει ευσεβάστως στην Εξοχότητά, σας με τα εγκάρδια συγχαρητήρια, τη δίκαιη του αξίωση για πραγμάτωση των προαιώνιων του πόθων, με την ένωση της Κύπρου με τη μητέρα Ελλάδα."

Προς δε την Α.Ε τον πρωθυπουργόν της Ελλάδος κ. Βενιζέλον το επόμενο τηλεγράφημα:

"Σύμπασα η Κύπρος πανηγυρίζει, εν δοξολογίαις προς τον ύψιστον, θρίαμβον Ελληνικών και Συμμαχικών όπλων και απελευθέρωσιν Ελληνικών χωρών, πέποιθεν ότι θεία συνάρσει και πεφωτισμέναις ενεργείαις Ελληνικής Κυβερνήσεως επέστη το του χρόνου πλήρωμα της πραγματώσεως προαιωνίων πόθων της Ενώσεως αυτής μετά της μητρός Ελλάδος".

Αρχιεπίσκοπος Κύπρου
Ελληνες βουλευταί.

(Μεταγλώττιση)

"Ολόκληρη η Κύπρος πανηγυρίζοντας, σε δοξολογίες προς τον ύψιστο, θρίαμβο Ελληνικών και Συμμαχικών όπλων και απελευθέρωση Ελληνικών χωρών, είναι πεπεισμένη ότι με τη θεία βοήθεια και φωτισμένες ενέργειες Ελληνικής Κυβέρνησης έφθασε το πλήρωμα του χρόνου για πραγματοποίηση προαιώνιων πόθων της Ένωσης της με τη μητέρα Ελλάδα"

